

Més que aucells

Arisarum vulgare

Per **Cati Artigues**
cartigues@gmail.com

Qui no coneix els frare becs? Ens acompanyen a totes les passejades durant l'hivern, ja que són molt abundants i freqüents a totes les nostres illes, i, tot i que els trobam a multitud d'ambients diferents, des de cims de muntanya fins a la costa, són típics de zones d'ametllers i garrovers, on cerquen sempre llocs frescs i ombrívols.

El que primer ens crida l'atenció és el seu aspecte de planta carnívora, però res més lluny de la realitat. Com veurem a continuació, tracta amb especial esment els seus insectes pol·linitzadors, encara que hagin de patir un petit segrest.

Si ens fixam en el que creim que és la flor del frare bec, veurem que, en realitat, és una bràctea modificada que adopta la forma de tub cilíndric acabat en forma de caputxa rígida (com la d'un frare) i que s'anomena ESPATA. De dins l'espata guaita una segona estructura allargada, en forma de bastonet corbat, és l'ESPÀDIX, que forma part de la inflorescència. Si obrim una d'aquestes bràctees, i miram la base de l'espàdix (del bastonet), trobarem allà les vertaderes flors: a baix les femenines i a dalt les masculines. Com que aquestes flors són molt petites, ens serà de gran ajuda portar una petita lupa per observar-les bé.



Per afavorir la pol·linització, les flors masculines són les que maduren primer i deixen anar una olor d'excrement que atreu petits insectes copròfils. L'insecte, en tocar la superfície interna de l'espata, troba que aquesta està revestida d'una cera que la fa molt lliscosa i que el fa caure al fons del tub. Llavors, intenta fugir per les parets de l'espata, però llisca, així que ho intenta per l'espàdix. D'aquesta forma, la planta "obliga" l'insecte a passar primer per les flors femenines, on deixarà el pol·len que porta procedent d'altres inflorescències. A la majoria d'aràcies aquest contacte entre l'insecte i les flors femenines està afavorit per uns pèls que es mantenen rígids i que li impedeixen seguir pujant. L'animal es veu momentàniament atrapat. La plan-

ta el manté segrestat el temps suficient perquè es dipositi bé el pol·len sobre les flors i les pol·linitzi. Durant el captiveri, les flors femenines alliberen una substància dolça que alimenta l'insecte, fins que arriba un moment en què els pèls s'arruguen i permeten l'ascens de l'insecte per l'espàdix, que el portarà fins a la sortida, no sense abans trobar-se amb les flors masculines, on carregarà el nou pol·len que serà portat a una altra planta. Vaja un enginy, els dels frare becs! •

Humor

Per **Rafel Mas**
rafelmas@mallorcaweb.net

[...] l'èxit reproductor del gafarró és de 2,45 polls volats per niu...[...]



L'observació enigmàtica - Concurs

En aquesta nova secció, que ençetam en aquest número, us presentarem una instantània d'un aucell amb una postura o una perspectiva estranya que en dificulti la identificació.

Però ATENCIÓ!, identificar-lo correctament és possible, sempre que us fixeu en la informació i detalls que podem obtenir de la fotografia: plomes de la cua, de parts de les ales, colors dels mirallets, marges d'ales o cua, carpó, detalls de l'hàbitat,... qualsevol cosa que es vegi pot ser una bona pista i la suma de totes us

podrà dur a la identificació correcta de l'exemplar.

Al llarg de tot l'any i a cada número de la revista, anirà apareixent una fotografia misteriosa que haureu de resoldre. Ens heu de fer arribar les respostes al nostre correu i, a final d'any, d'entre les persones que encertin el resultat de les 4 fotografies, seleccionarem un guanyador o guanyadora. Aquesta persona s'endurà com a premi un magnífic lot de llibres sobre ornitologia. La vostra resposta a l'enigma l'heu de fer arribar per cor-

reu electrònic a l'adreça ornitologia@gobmallorca.com, indicant al camp "assumpte" el text "concurs d'identificació" i, dins del missatge, ens heu d'indicar el vostre nom i llinatges i el nom de l'espècie en català, castellà o anglès, seguit del seu nom científic. Com podeu imaginar, per a cada enigma només es pot enviar una resposta per participant.

Aquest és el repte que us presentam.... sabríeu identificar aquest aucell?



La fotografia es va realitzar dia 10 de març de 2010 prop del poble d'Artà, en un dia de pluja i neu.

Animau-vos a participar !

Enviau la solució a ornitologia@gobmallorca.com